

Asia: LVM/1695/03/2016

Hallituksen esitys raideliikennelaiksi sekä laiksi liikenteen palveluista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunnoilla oleva lakiesitys muodostaa yhdessä muiden valmisteilla olevien lakien kanssa (Liikennehallinnon virastouudistukseen liittyvät lakiesitykset) varsin hankalasti hahmotettavan kokonaisuuden.

Nyt tehtävät lakimuutokset näyttävät mahdollistavan sen, että valtion rataverkon haltijana voisi toimia myös osakeyhtiö (esitys raideliikennelaiksi 2 § 29 kohta sekä Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttaminen osakeyhtiöksi). Mikäli tarkoituksena on, että valtion rataverkon haltijana voi olla myös osakeyhtiö, tulee asia avata lakiesityksessä ja arvioida sen vaikutukset. Kuntaliiton näkemyksen mukaan valtion rataverkon haltijan tehtävien siirtymiseen yhtiölle sisältyisi ilmeisiä riskejä. Esimerkiksi tällöin myös ratakapasiteetin yhteensovittaminen ja kapasiteetin jakaminen voisi olla osakeyhtiön tehtävä. Kilpailutetun junaliikenteen onnistumisen yksi perusedellytys monitoimijaympäristössä on, että ratakapasiteetin jako on tasapuolista ja syrjimätöntä. Ratakapasiteetin jakamisen tulee selkeyden ja läpinäkyvyyden vuoksi olla viranomaistoimintaa.

Lakiesityksen 101 §:ssä ja 104 §:ssä säädetään karensista, jonka mukaan olennaisista toiminnoista vastaava henkilö voi siirtyä rautatieyrityksen palvelukseen vasta 12 kuukauden kuluttua siitä, kun hän on jättänyt olennaisiin toimintoihin liittyvät tehtävänsä. Säännös on hyväksyttävissä, jos tämä rajoitus koskee vain laitoksen tai yrityksen johtavassa asemassa olevaa henkilöä. Jos säännös ulottuu tätä laajempaan henkilöpiiriin, muodostaa tämä merkittävän riskin kilpailutuksen onnistumiselle myös kaupunkiseutujen lähijunaliikenteessä. Tällöin säännös estäisi Suomen vasta avautuville markkinoille tulevaa yritystä (siis muu kuin VR) rekrytoimasta tarvitsemaansa osaavaa henkilöstöä. Säännöksiä tulee tarkentaa, jotta on selvää, keitä karenssi koskee. Henkilöpiiri ei saa olla liian laaja, jotta uusien rautatieyritysten markkinoille tulo on mahdollista. Lisäksi karenssia koskevien säännösten ulkopuolelle tulisi rajata yksityisraiteen haltijat.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jarkko Huovinen

Johtaja, Alueet ja yhdyskunnat

Johanna Vilkuna

Liikenneasiantuntija

Vilkuna Johanna
Suomen Kuntaliitto ry